

Міжнародна науково-технічна конференція «Сучасні проблеми трибології»

19–21 травня 2010 р. у Національному авіаційному університеті відбулася міжнародна науково-технічна конференція «Сучасні проблеми трибології», присвячена 100-річчю з дня народження заслуженого діяча науки УРСР, доктора технічних наук, професора, засновника вітчизняної наукової школи трибології Бориса Івановича Костецького.

Активну участь у підготовці та проведенні конференції брали Аерокосмічний інститут НАУ, Національний університет біоресурсів та природокористування України, Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАНУ.

У роботі конференції брали участь 114 осіб, доповіді яких були заслухані на пленарному і секційних засіданнях та представлені на стендах. На конференції працювали такі секції: «Трибоматеріалознавство», «Трибомоніторинг та інженерія поверхні», «Змащувальна дія, мастильні матеріали та присадки», «Триботехніка та технології відновлення вузлів тертя».

Із вступним словом виступив проректор Національного авіаційного університету д.т.н., професор В.П.Марченко, який окреслив проблеми, що виникають під час експлуатації сучасної техніки, особливо авіаційної.

Привітання учасникам конференції надіслала голова Міжвідомчої наукової ради з трибології, академік Російської академії наук І.Г. Горячова.

На пленарному засіданні виступили: академік НАНУ В.В. Панасюк, чл.-кор. О.Ф. Аксьонов, професори М.В. Кіндрачук, В.П. Івахнік, Д. Петкова, С. Питко, В.А. Левченко, А.Г. Кузьменко і Ю. Шалапко.

З цікавою доповіддю і широким спектром ілюстративного матеріалу про життєвий і творчий шлях Б.І. Костецького виступила його дочка к.т.н., доцент Н.Б. Костецька.

За досягнення в галузі трибології були вручені Почесні грамоти Національного авіаційного університету молодим науковцям, аспірантам і студентам.

На секційних засіданнях з доповідями виступили науковці України, Росії, Республіки «Білорусь», Литви, Польщі, Болгарії, Німеччини, США.

Проблемні проведення космічних експериментів «матеріал – тертя», створення випробувальної апаратури для розроблення матеріалів триботехнічного призначення для вузлів тертя орбітальної техніки була присвячена доповідь А.Я. Григорєва «Обладнання, матеріали і методика випробувань на тертя і знос у космосі та імітаційних умовах».

Від групи фахівців Українського науково-дослідного інституту нафтопереробної промисловості «МАСМА» виступив О.О. Мішук. Він

довів про результати систематичних досліджень широкого кола трибологічних характеристик низки мильних мастил, що мають високу змашувальну здатність.

Велику зацікавленість викликала доповідь Є. Саевича (Білостокський політехнічний інститут, Польща), в якій робота зубів людини розглядається як біотрибологічна система зі специфічними властивостями. Результат проведених досліджень підтвердили ефективність розробленої Б.І. Костецьким структурно-енергетичної теорії тертя та зношування.

Провідну роль кисню та сегрегації елементів у процесі окиснювального зношування виявлено під час дослідження евтектичних сплавів системи Fe–Cu–C–B, кераміки В₄C та сталі ШХ15 М.І. Пашечко (Люблінська політехніка, Польща).

Усі доповіді були присвячені вирішенню актуальних проблем з підвищення надійності, довговічності та працездатності вузлів тертя сучасних машин, механізмів та інструменту.

Особливу увагу доповідачі приділили розробленню новітніх триботехнологій поверхневого зміцнення та відновленню деталей вузлів тертя сучасної техніки.

На конференції обговорювалось питання про створення Українського товариства трибологів, основне завдання якого – об'єднати фахівців-трибологів з метою розвитку і вдосконалення досліджень у напрямі тертя та зношування в машинах, технологій отримання трибоматеріалів і покриттів, діючої у цій сфері нормативної бази та вирішення інших суттєвих питань.

Таким чином, основним підсумками міжнародної науково-технічної конференції «Сучасні проблеми трибології» є:

- 1) продовження наукових досліджень у напрямках роботи секцій, в тому числі і в міжнародній співпраці;
- 2) створення Українського товариства трибологів;
- 3) підготовка документації до вступу в Європейське товариство трибологів.

Робота конференції показала, що ідеї професора Бориса Івановича Костецького знаходять свій подальший розвиток у працях його учнів, науковців Національного авіаційного університету та інших трибологічних центрів України, а також у працях учених Росії, Республіки Білорусь, Болгарії, Польщі, Німеччини та інших країн ближнього і дальнього зарубіжжя.

*В. Ф. Лабунець, Л. С. Братиця
кафедра машинознавства АКІ*